

**ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**

Ημερομηνία: **04-11-2010**

Αριθ. Πρωτ. ....

Σχ. Έτος: **2010-2011**

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ: **Γυμνάσιο Ιαλυσού Καλλιπάτεια**

ΤΗΛ.: **22410 91810**

ΔΗΜΟΣ / ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ: **ΙΑΛΥΣΟΣ**

FAX: **22410 91426**

Email: **mail@gym-ialys.dod.sch.gr**

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΟΥ: **29**

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΟΥ: **320**

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ: **ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛ**

ΠΕ: **02**

Ο ΤΙΤΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΑΣ:

ΕΛΙΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΘΥΓΑΤΕΡΑ

ΠΡΑΞΗ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ:

Αρ. Πράξης	Ημερομηνία

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ		
ΜΟΝΟ ΠΡΩΙ	ΠΡΩΙ ΚΑΙ ΑΠΟΓΕΥΜΑ	ΜΟΝΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΟΥ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ (ΠΕ)	ΔΙΑΤΙΘΕΜΕΝΕΣ ΩΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΕΤΗ (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	ΣΧΕΤΙΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ (ΦΟΡΕΑΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ)
		ΩΡΕΣ ΥΠΕΡΩΡΙΑΣ	ΩΡΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΩΡΑΡΙΟΥ		
ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΠΕ04 ΒΙΟΛΟΓΟΣ	02		ΝΑΙ	Σεμινάριο του Μετσόβιου Πολυτεχνείου στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από την Ε.Ε. Πράξης με αντικείμενο την Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών και Στελεχών Εκπαίδευσης (Α' βάρθμιας και Β' βάρθμιας εκπαίδευσης) σε θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν στο πρόγραμμα

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ (ΠΕ)	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΕΤΗ (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	ΣΧΕΤΙΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ (ΦΟΡΕΑΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ)
Ι. ΤΖΙΡΤΖΙΠΗ ΚΥΡΙΑΚΗ	ΠΕ04 ΧΗΜΙΚΟΣ	ΝΑΙ	

ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ : 24 ΑΓΟΡΙΑ: 12 ΚΟΡΙΤΣΙΑ: 12

ΑΜΦΙΕΣΤΗΜΜΑ:	ΝΑΙ Γ ₄	ΜΕΙΚΤΗ ΟΜΑΔΑ:	
--------------	--------------------	---------------	--

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΟΜΑΔΑΣ:

ΗΜΕΡΑ:	ΩΡΑ:	ΤΟΠΟΣ:
ΠΕΜΠΤΗ	7 ^η & 8 ^η ώρα	ΧΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ; ΟΧΙ
ΝΑΙ / ΟΧΙ (Αν όχι δημιουργήστε ένα εφέτος)

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Η ελληνική φύση και κυρίως το κατάμεστο από ελαιώνες φυσικό περιβάλλον των γειτονικών δήμων του Δήμου Ιαλυσού, υπήρξε καθοριστικός παράγοντας επιλογής του θέματος. Εξάλλου η Ελλάδα αποτελεί την τρίτη χώρα παγκοσμίως σε εξαγωγή ελαιολάδου και καλύπτει το 16% της παγκόσμιας παραγωγής ενώ η Ρόδος είναι μια από τις ελαιοπαραγωγές περιοχές και φημίζεται για το εξαιρετικής ποιότητας ελαιόλαδο. Το Γυμνάσιο Ιαλυσού βρίσκεται σε μια άκρως τουριστική περιοχή και συνεπώς οι μαθητές και οι μαθήτριες δεν βιώνουν την διαδικασία της συλλογής του ελαιοκάρπου και της παραγωγής του ελαιόλαδου. Έτσι, αποφασίστηκε κατά το σχολικό έτος 2010-2011 να διαπραγματευτούν το θέμα της ελιάς και του λαδιού, συμμετέχοντας ενεργά στο εν λόγω πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με σκοπό να προσεγγίσουν το θέμα διεπιστημονικά.

ΣΚΟΠΟΙ- ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

➤ ΓΝΩΣΤΙΚΟΙ

- Να γνωρίσουν τις ποικιλίες των ελιών και τους εχθρούς που τις απειλούν,
- Να μάθουν ποια είναι τα κριτήρια ποιότητας του ελαιολάδου και να γνωρίσουν πως κατατάσσεται το λάδι ανάλογα την ποιότητα του,
- Να μάθουν πως παρασκεύαζαν κάποτε το σαπούνι και να παρασκευάσουν τα δικά τους αρωματικά σαπούνια,
- Να γνωρίσουν πως γίνεται η συγκομιδή του ελαιοκάρπου και τους μεθόδους παραγωγής του λαδιού,
- Να αποκτήσουν γνώσεις για την ιστορία της ελιάς,
- Να συνειδητοποιήσουν την σπουδαιότητα του ελαιόλαδου στη ζωή μας και τη σημασία του λαδιού στην οικονομία της περιοχής,
- Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους με λέξεις και έννοιες σχετικές με το θέμα,
- Να εξοικειωθούν με την επιστημονική μεθοδολογία και έρευνα,
- Να αποκτήσουν δεξιότητες συλλογής, οργάνωσης και επεξεργασίας, συσχέτισης και αξιοποίησης πληροφοριών.

➤ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΙ

- Να εξοικειωθούν και να αγαπήσουν το φυσικό περιβάλλον μέσα από τη βιωματική προσέγγιση,
- Να εργαστούν σε ομάδες και να καλλιεργήσουν αξίες αλληλοσεβασμού και αλληλεγγύης,
- Να αναπτύξουν την ομαδικότητα, τη συλλογικότητα και τη συνεργασία με τους άλλους μαθητές, τους καθηγητές τους και άλλους κοινωνικούς φορείς και την ευρύτερη κοινωνία,
- Να διαμορφώσουν υπεύθυνη συμπεριφορά και να αναζητήσουν λύσεις,
- Να επιλύουν δημιουργικά τις διαφορές τους,
- Να αναπτύξουν κριτική σκέψη και αντίληψη,
- Να αποκτήσουν αισθήματα ευθύνης απέναντι στη προστασία της φύσης και να περάσουν από την ατομική στη συλλογική συνείδηση,
- Να καλλιεργήσουν την αυτοπεποίθηση τους,
- Να εμπλουτίσουν την σχολική τους ζωή με συναισθήματα και φαντασία.

➤ ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΟΙ

- Να εξερευνήσουν, να μετρήσουν, να παρατηρήσουν, να καταγράψουν, να συσχετίσουν και να κατανοήσουν τελικά τις λειτουργίες της φύσης,

- Να μπορούν να παρατηρούν χρησιμοποιώντας όλες τις αισθήσεις τους, να συλλέγουν πληροφορίες από τη βιβλιογραφία και το internet, να καταγράφουν, να συγκρίνουν, να ταξινομούν, να επεξεργάζονται δεδομένα, να υποθέτουν, να εξάγουν συμπεράσματα, να αξιολογούν γνώσεις που αποκτήθηκαν,
- Να εκφράζουν παραστατικά με γραπτό – προφορικό λόγο τις ιδέες – σκέψεις τους,
- Ν' αποκτήσουν την ετοιμότητα αλλά και την ικανότητα να παρουσιάζουν μπροστά στη τάξη κάποιο σχέδιο ή κάποια άποψή τους, ν' αξιοποιούν κάτι που διαβάστηκε και να παίρνουν θέση,
- Να μάθουν να ασκούν καλόπιστη κριτική, να διαφωνούν, να ακούνε, να υπερασπίζονται, να συγκρίνουν, να αντιπαραβάλλουν απόψεις,
- Να μάθουν να διεκδικούν με σωστό τρόπο.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Για την επιτυχία του προγράμματός μας θα χρησιμοποιήσουμε τις παρακάτω μεθόδους συνδυαστικά προκειμένου να έχουμε τα αποτελέσματα που επιθυμούμε:

1. *Project (Διεκπεραίωση Προγράμματος):*

- Επιλογή του θέματος
- Συνολική εξέταση του θέματος για την εξαγωγή ερωτημάτων
- Συστηματικότερη οργάνωση των δραστηριοτήτων
- Κατανομή των δραστηριοτήτων στις ομάδες
- Αλληλοενημέρωση ομάδων
- Αξιοποίηση και εφαρμογή της λύσης του προβλήματος σε άλλα προβλήματα
- Τελική σύνθεση, καταγραφή συμπερασμάτων και κοινοποίηση στην κοινότητα

2. *Διεπιστημονική προσέγγιση του θέματος*

- Η προσέγγιση του θέματος θα γίνει με βάση την αρχή της διεπιστημονικότητας που περιλαμβάνει κύρια το στοιχείο της αυτενέργειας, ώστε η μάθηση να αποβαίνει βιωματική, με αποτέλεσμα η γνώση που προκύπτει να έχει χαρακτήρα υποκειμενικό και να οδηγείται το άτομο στην αγωγή της αυτομόρφωσης

3. *Συζήτηση*

- Ανταλλαγή απόψεων και ιδεών μεταξύ των συμμετεχόντων.
- Έκφραση των αποριών και των προβληματισμών των μαθητών μας πάνω σε όσα παρουσιαστούν.
- Ενθάρρυνση όσων δεν συμμετέχουν.

4. *Μελέτη Πεδίου ή Εκδρομή στο Πεδίο:*

- Μέσω επισκέψεων:
  - Σε ελαιώνα
  - Σε ελαιοτριβείο
  - Στο παραδοσιακό λιοτρίβι στο χωριό Απόλλωνα.
- Καλή οργάνωση και πληροφόρηση για την περιοχή και προετοιμασία των εκπαιδευομένων ώστε να γνωρίζουν την περιοχή που θα επισκεφθούν.
- Ύπαρξη δραστηριοτήτων οι οποίες θα διεξαχθούν στο πεδίο.
- Διοργάνωση δραστηριοτήτων μετά τις εκδρομές.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

➤ ΜΗΝΑΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

- Αρχικά οι μαθητές θα ενημερωθούν για το πρόγραμμα, θα θέσουν τους στόχους του προγράμματος και θα οριστούν ομάδες εργασίας στις οποίες θα ανατεθεί συγκεκριμένο έργο,
  1. Ομάδα ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ
    - α. Ποικιλίες ελιάς
    - β. Εχθροί και ασθένειες
  2. Ομάδα ΧΗΜΕΙΑΣ
    - α. Κριτήρια ποιότητας του ελαιολάδου (Μέτρηση οξύτητας του λαδιού)
    - β. Ποιοτική κατάταξη ελαιολάδου
    - γ. Παρασκευή σαπουνιού
  3. Ομάδα ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
    - α. Συγκομιδή του ελαιοκάρπου
    - β. Διαδικασία παραγωγής ελαιόλαδου
  4. Ομάδα ΙΣΤΟΡΙΑΣ
    - α. Η ελιά στην αρχαιότητα
    - β. Ελιά και μυθολογία
    - γ. Ελιά και ολυμπιακοί αγώνες
  5. Ομάδα ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ
    - α. Καντηλάκι
    - β. Νηστεία
    - γ. Βάπτιση
    - δ. Ευχέλαιο
    - ε. Η κιβωτός του Νώε
  6. Ομάδα ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ
    - α. Ελαιοπαραγωγές περιοχές της Ελλάδας
    - β. Ελαιοπαραγωγές περιοχές της Μεσογείου
    - γ. Περιοχές με τη μεγαλύτερη κατανάλωση ελαιόλαδου
- Θα συντάξουν το «Συναισθηματικό Συμβόλαιο» που διέπει τις σχέσεις μαθητών καθηγητών»,
- Δημιουργία του συμβόλου της περιβαλλοντικής ομάδας και αγορά μπλουζακιών με το σύμβολο της,
- Μέσω του διαδικτύου γίνεται αναζήτηση και συλλογή πληροφοριών και στοιχείων σχετικών με τη θεματολογία του εκπονούμενου περιβαλλοντικού προγράμματος,
- Μονοήμερη επίσκεψη στον ελαιώνα του κ. Γεωργά Απόστολου όπου οι μαθητές θα ακούσουν ομιλία από ειδικό για την καλλιέργεια της ελιάς. Θα ακολουθήσει επίδειξη από τον ελαιοπαραγωγό κ. Γεωργά, της συγκομιδής του ελαιοκάρπου. Οι μαθητές στην συνέχεια χωρισμένοι σε ομάδες θα συμμετέχουν στη συλλογή και συγκέντρωση του καρπού. Στο τέλος οι μαθητές θα επισκεφτούν το ελαιοτριβείο της Αγ. Ισιδώρου όπου θα ξεναγηθούν στο χώρο και θα παρακολουθήσουν όλα τα στάδια της μετατροπής του καρπού σε λάδι.

➤ **ΜΗΝΑΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ**

- Οργάνωση των φωτογραφιών, που λήφθηκαν από την επίσκεψη της ομάδας στον ελαιώνα του κ. Γεωργά Απόστολου και στο ελαιοτριβείο του Αγ. Ισιδώρου, σε χαρτόνια δημιουργώντας κολάζ,
- Μονοήμερη επίσκεψη στο παραδοσιακό λιοτρίβι του χωριού Απόλλωνα.
- Ενεργοποίηση των ομάδων, ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ και ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ, τα μέλη των οποίων θα δημιουργήσουν διαφάνειες με θέμα την ενότητα:
1^α και 3^α

➤ **ΜΗΝΑΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ**

- Οργάνωση των φωτογραφιών, που λήφθηκαν από την επίσκεψη της ομάδας στο παραδοσιακό λιοτρίβι του χωριού Απόλλωνα, σε χαρτόνια δημιουργώντας κολάζ,
  - Ενεργοποίηση της ομάδας, ΧΗΜΕΙΑ, τα μέλη των οποίων θα δημιουργήσουν διαφάνειες με θέμα την ενότητα:
2^α και 2^β
- Επιπρόσθετα τα μέλη της ομάδας θα μετρήσουν την οξύτητα του λαδιού που πήραν από το ελαιοτριβείο καθώς και άλλων που θα φέρουν από τα σπίτια τους. Στη συνέχεια θα παρασκευάσουν ατομικό σαπούνι για κάθε μαθητή.

➤ **ΜΗΝΑΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ**

- Οργάνωση των φωτογραφιών, που λήφθηκαν κατά τη μέτρηση της οξύτητας του λαδιού και της παρασκευής σαπουνιού, σε χαρτόνια δημιουργώντας κολάζ,
  - Ενεργοποίηση της ομάδας, ΙΣΤΟΡΙΑ, τα μέλη των οποίων θα δημιουργήσουν διαφάνειες με θέμα την ενότητα:
4^α, 4^β και 4^γ
- Επιπρόσθετα τα μέλη της ομάδας θα φυτέψουν ένα ελαιόδενδρο στο προαύλιο του σχολείου.

➤ **ΜΗΝΑΣ ΜΑΡΤΙΟΣ**

- Οργάνωση των φωτογραφιών, που λήφθηκαν κατά το φύτεμα του ελαιόδενδρου στο προαύλιο του σχολείου, σε χαρτόνια δημιουργώντας κολάζ,
- Ενεργοποίηση των ομάδων, ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ και ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ, τα μέλη των οποίων θα δημιουργήσουν διαφάνειες με θέμα την ενότητα:
5^α, 5^β, 5^γ, 5^δ, 5^ε και 6^α, 6^β, 6^γ

➤ **ΜΗΝΑΣ ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΙΟΣ**

- Δημιουργία αφίσας για την προβολή του προγράμματος,
- Προετοιμασίες για την εκδρομή και την ημερίδα,
- Τετραήμερη εκπαιδευτική εκδρομή,
- Απολογισμός και αξιολόγηση του προγράμματος,
- Έκθεση Φωτογραφίας από τις δράσεις της ομάδας,
- Ημερίδα.

Αριθμός προβλεπόμενων επισκέψεων 02

ΤΕΛΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ

(πχ. έντυπο, CD, αφίσα, σελίδα στο internet, φωτογραφικό άλμπουμ, κ.ά.)

CD- autorun με δράσεις παρεμβάσεις της περιβαλλοντικής ομάδας.

ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΥΛΙΚΑ, ΔΑΠΑΝΕΣ			
Είδος	Τιμή μονάδας	Ποσότητα	Τελική αξία
Μελάνια εκτυπωτή τύπου HP Color LaserJet 2600n	160	4	640
100 τεμάχια με τις θήκες τους CD-R 700MB	0,65	100	65
Χαρτί A4 των 160gr	14	3	42
A4 Lamination	30	3	90
12 Χαρτόνια 150cmx80cm		12	30
Φανελάκια	20	24	480
Έξοδα ημερίδας			150
UHU Glue Pen	2	5	10
ΕΚΔΡΟΜΗ			2880
		Σύνολο:	4387
ΕΚΤΙΜΟΥΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 4387€			

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για την έγκριση του προγράμματος μαζί με το έντυπο υποβάλλονται και

1. Κατάλογος με το ονοματεπώνυμο των μαθητών της ομάδας, την τάξη και το τμήμα τους.
2. Αντίγραφο της πράξης του συλλόγου.

Ο Διευθυντής

Οι συντονιστές του προγράμματος

Μαστρογιάννης Μιχαήλ
ΠΕ02 Φιλολόγος

Χατζηνικόλας Μιχαήλ
ΠΕ04 Βιολόγος

Τζιρτζιπή Κυριακή
ΠΕ04 Χημικός